

TÜKETİM ÇILGINLIĞI VE DOYUM ÜZERİNE

Eskitmeyi Özledik...

Günümüzde teknolojinin gelişmesi, üretim sektöründe çok hızlı değişimin olması, reklam sektörünün etkinliği gibi unsurlar nedeniyle bilinçli tüketim zorlaşmaktadır. Bu durum gelişme ve değişimin sonucu olarak ortaya çıkan tüketim çılgınlığının çocuk, genç, yetişkin herkesin etkilenmesine neden olmuştur.

Tüketim, ihtiyaçlarımızı karşılamak için üretilmiş olan ürün, araç-gereçleri edinmek ve kullanmaktır. Her insan bir tüketicidir; ekmeği, suyu, enerji kaynaklarını zorunlu olarak tüketir. İhtiyaç ile orantılı olan tüketim normal ve gereklidir; ancak kullanılmayan ve bir köşede bekletilen ürünler tüketim çılgınlığını ifade etmektedir. Çocukluktan itibaren sunulan imkanların genişliği, sevgi-disiplin ve ihtiyaç-talep arasında doğrusal olmayan bağlar sonucunda tüketim, gerekliliği aşmış durumdadır. En pahalı bağımlılık olarak da bilinen, durdurulamayan alma isteği hem maddi hem manevi olarak insanları etkilemektedir.

Yemek yemek için acıkmaya, kıyafet almak için eskitmeye gerek duyulmaz oldu. Evlerde çocuk odaları bir oyuncak dükkânı donanımına sahip. Oyunağa göre oyun kurmak, o oyunağın etrafında dönerek yeni icatlar yapıp bir dünya kurmak artık çok zor. Tetiklenen harcama alışkanlığı başta doyum alamama olmak üzere bazı güçlükleri de beraberinde getirmeye başladı.

“Doyumsuzluk” kavramını sıklıkla kullanan bir toplum olarak, olası çözüm yollarını düşünmek ve uygulamaya koymak en doğru seçenektir. “Hayır” demeden alınanlar, ilgilenemediğimiz ancak suçluluk duygusunu gidermek için sunulan imkanlar, ambalajı açılmış ancak etiketi bile çıkmamış kıyafetler daha pek çoğu... Doyum ve mutluluk sınırı kaçınılmaz olgulardır. Çevremizde imkansızlık içinde olan kişilerin olması bir tarafta, kazancı mutluluk sınırının üstünde olmasına rağmen harcaması ile doyum sağlayamayan bir grup diğer tarafta... Sadece ülkemiz için değil, dünya gerçeği de farklı değil elbette. Son yıllarda, yarışircasına alınanlar zihinleri yorarken, sevgiyi göstermenin yolu olan şarkı, sohbet ve kalbe dokunan birlikteliklerin tadı hala damağımızdadır.

Alışveriş festivalleri, indirim günleri yaşanan izdihamlar, çok kazanan ve çok harcayanların mutsuzluğu hepimiz için tanıdık manzaralardır. Bu durum hem duygularımızı hem de maddi imkanlarımızı zorlamaya yetmektedir. Bu noktada tüketimi ihtiyaca göre belirleyerek, bilinçli harcama yapabilmek önem taşımaktadır.

İhtiyaca Göre Tüketmek ve Doyum İçin Anne - Babalara Öneriler:

- Erken yaşlardan itibaren çocuğun hayatta her istediğini elde edemeyeceğini anlaması sağlanmalıdır.
- Küçük yaşlardan itibaren çocuklara “ihtiyaç karşılamak için alışveriş yapmak” anlayışı kazandırılmalıdır. Bunun için çocuğun ihtiyaçları ve bu ihtiyaçlarının öncelikleri belirlenmeli, öncelikli olanlar arasında seçim yapabilmesi sağlanmalıdır. Örneğin topu olan bir çocuk bir top daha istediğinde kendisinin sahip olduğu top hatırlatılıp ihtiyacı olan başka bir şeye dikkat çekilebilir.
- Çocuklara sürekli imkânlar sunulmamalıdır. Kendisi için sürekli bir şeyler alınan çocuk zaman içinde elindekilerin kıymetini bilmemeyi, hep kendisini mutlu edeceğini sandığı yeni şeyler istemeyi öğrenecektir.
- Çalışmanın, gayret göstermenin, kendi çaba ve azmi ile başarılar elde etmenin keyfi anlatılmalı; bu konuda örnek olunmalıdır.
- Çocukla reklamlar, reklamların etkisi ve bilinçli tüketici olmak hakkında konuşulmalıdır.
- Bir şeyleri elde etmek için çaba göstermek gerektiği, çocuğa erken yaşlardan itibaren öğretilmelidir. Örneğin; o ay kendisine oyuncak alındığı hâlde çocuk yeni bir oyuncakçı çok beğenip istediğinde ancak harçlıklarını biriktirip alabileceği söylenebilir.
- Çocuğa doğa sevgisi kazandırılmalıdır. Böylece tüketimin sadece kendisiyle ilgili olmadığını, doğal kaynakları korumak için aşırı tüketim yapılmaması gerektiğini de kolaylıkla anlayabilir.
- “En güzel giysi kendine güven duymaktır” , “en iyi oyun/oyuncak senin olandır” vb. sloganlar yardımıyla isteklerin bir araç olduğu ve sahip oldukları ile yetinme hatırlatılabilir.
- Çocuğun kendini bir birey olarak değerli ve önemli hissetmesi sağlanmalıdır. Kendisine güvenen bir çocuk ya da genç, başkalarının onayını almak için tüketmeye daha az ihtiyaç duyacaktır.

REHBERLİK POSTASI

#EğitimEyüboğlu

“İhtiyacın olmayan şeyi kaçça alırsan al, pahalıdır” sözü ile satın alma ve ihtiyacın; mutluluk ile doyumun ilişkisine dikkat çekerek; farkında, bilinçli ve mutlu tüketici olmanızı dileriz...

Kaynakça:

1. “Tükeniyor Oluyoruz”, İnsan ve Hayat.Web.17.09.2020
2. “Marka ve Tüketim Çılgınlığı”, Songemi.net.Web. 13.09.2016